

Τα ενεργειακά "υπερόπλα" της Ελλάδας απέναντι στην προκλητικότητα των Τούρκων

10/Δεκ/2019 08:21

Του **Χάρη Φλουδόπουλου**

Ηκλιμακούμενη προκλητικότητα της Τουρκίας με αποκορύφωμα , προσώρας, την υπογραφή του περίφημου "μνημονίου" με τη Λιβύη είχε ως αφετηρία τις ενεργειακές εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Μάλιστα, κατά πολλούς η στάση της Τουρκίας εξηγείται ακριβώς εξαιτίας του μεγάλου οικονομικού, πολιτικού και γεωστρατηγικού ενδιαφέροντος που υπάρχει στην περιοχή μετά τις πρόσφατες μεγάλες ανακαλύψεις κοιτασμάτων.

Με αιχμή του δόρατος τις ενεργειακές εξελίξεις άλλωστε, η Τουρκία βρέθηκε απομονωμένη και εκτός των ευρύτερων συμμαχιών που έχουν διαμορφωθεί, με την ενεργό συμμετοχή της Ελλάδας και με κεντρικό άξονα την τριμερή συνεργασία της χώρας μας με την Κύπρο και το Ισραήλ. Εκείνο που ίσως δεν είναι ευρύτερα γνωστό είναι ότι ακριβώς αυτή η ενεργή διπλωματία που ασκήθηκε πρωτίστως μέχρι το 2015, έχει αφήσει ισχυρές παρακαταθήκες και σημαντικά διπλωματικά "υπερόπλα" απέναντι στην τουρκική προκλητικότητα.

Ήδη κυβέρνηση κινείται στην κατεύθυνση της αξιοποίησης όλων των δυνατοτήτων για πλήρη απομόνωση της Τουρκίας και στο ενεργειακό μέτωπο, με τον αρμόδιο υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κωστή Χατζηδάκη να διοργανώνει μια σειρά από επαφές στο περιθώριο της διάσκεψης του ΟΗΕ για το κλίμα.

Οκ. Χατζηδάκης συγκεκριμένα θα συναντηθεί με τον Ισραηλινό υπουργό ενέργειας Yuval Steinitz, τον υπουργό γεωργίας φυσικών πόρων και περιβάλλοντος της Κύπρου Κ. Καδή αλλά και με υψηλόβαθμα στελέχη της πετρελαϊκής εταιρείας Repsol που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα σε 3 παραχωρήσεις στη Δ. Ελλάδα.

Οι επαφές αυτές εντάσσονται στο πλαίσιο των προσπαθειών της ελληνικής κυβέρνησης για την πλήρη απομόνωση της Τουρκίας και την περαιτέρω ενίσχυση των ελληνικών θέσεων. Αξίζει να σημειωθεί μάλιστα ότι το Ισραήλ έχει καταδικάσει απερίφραστα το "ΜΟΥ" Τουρκίας Λιβύης.

Κατοχύρωση

Εκείνο που δεν είναι ευρύτερα γνωστό, πάντως, είναι ότι η Ελλάδα από το 2014, όταν πραγματοποιήθηκε επί υπουργίας Γ. Μανιάτη ο πρώτος ελληνικός γύρος παραχωρήσεων, έχει μερικώς κατοχυρώσει δικαιώματα ΑΟΖ.

Συγκεκριμένοι χάρτες των παραχωρήσεων, έχουν χαραχτεί στη βάση των προβλέψεων της ελληνικής ΑΟΖ και συγκεκριμένα στη μέση γραμμή των ακτογραμμών της Κρήτης, περιλαμβανομένης και της Γαύδου, με τη Λιβύη.

Υπογραμμίζεται ότι η Ελλάδα από το 2011, με τον ενεργειακό νόμο 4001, είχε νομοθετήσει την πρόβλεψη δικαίου της θάλασσας UNCLOS, ότι όλα τα νησιά περιλαμβανομένου του συμπλέγματος Καστελορίζου, της Γαύδου και των Οθωνών, διαθέτουν ΑΟΖ.

Υπογραμμίζεται ότι οι χάρτες του γύρου παραχωρήσεων του 2014 έχουν δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ και περιλαμβάνουν συγκεκριμένες συντεταγμένες για κάθε θαλάσσιο οικόπεδο.

"Οι συγκεκριμένοι χάρτες αποτελούν ένα πολύ ισχυρό όπλο. Η πολιτική που ξεκίνησε με το νόμο 4001/2011 και έφτασε στην προκήρυξη του γύρου παραχωρήσεων με τη επίσημη δημοσίευση των χαρτών στην εφημερίδα της ΕΕ αποτελεί την κορύφωση του προοδευτικού πατριωτισμού", τονίζει ο πρώην υπουργός ενέργειας Γιάννης Μανιάτης, ο οποίος ήταν επικεφαλής των προσπάθειών για την έρευνα και αξιοποίηση υδρογονανθράκων στη χώρα μας μέχρι το 2015.

"Σχεδιάσαμε τους χάρτες όχι μόνο με πλήρη επήρεια της Γαύδου αλλά και με τον Λιβυκό κόλπο της Σύρτης ανοιχτό όπως άλλωστε προβλέπεται από το διεθνές δίκαιο (η Λιβύη παρά το γεγονός ότι ο κόλπος ξεπερνά σε μήκος τα 300 χιλιόμετρα, επιμένει να τον θεωρεί κλειστό κόλπο καθώς με αυτόν τον τρόπο αυξάνει την ΑΟΖ της σε βάρος της Ελλάδας, στην θαλάσσια περιοχή νοτίως της Κρήτης).

Παράλληλα τονίζει ο κ. Μανιάτης, η Ελλάδα είχε ξεκινήσει συζητήσεις με την Αίγυπτο για τη χάραξη ΑΟΖ: "Τον Οκτώβριο του 2014 είχαμε πραγματοποιήσει τριμερή συνάντηση Ελλάδας Κύπρου Αιγύπτου στη Λευκωσία, όπου και υπογράψαμε μνημόνιο για επίσπευση των εργασιών των ομάδων των εμπειρογνομόνων για να οριστεί η ΑΟΖ" αναφέρει ο κ. Μανιάτης. Το βασικότερο πρόβλημα από πλευράς Αιγύπτου είναι ότι το Κάιρο εμφανίζεται απρόθυμο να βρεθεί στη μέση της ελληνοτουρκικής διαμάχης.

East Med

Εκτός από τους χάρτες του διαγωνισμού του 2015 η Ελλάδα έχει και ένα ακόμη ενεργειακό όπλο, τον θαλάσσιο αγωγό φυσικού αερίου East Med, ο οποίος έχει χαραχτεί στην ΑΟΖ Ελλάδας και Κύπρου. Πρόκειται για ένα έργο με οικονομική, πολιτική και διπλωματική αξία, αφού ενισχύει τη διαφοροποίηση πηγών και την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ. Εάν αθροιστούν όλα τα έργα υποδομών φυσικού αερίου που έχουν ως επίκεντρο ή διέρχονται από την Ελλάδα (TAP, IGB, LNG Αλεξανδρούπολης, East Med) τότε μπορούν να καλύψουν περίπου το 8 έως 10% των αναγκών της ΕΕ για εισαγωγές. "Και αυτό είναι ένα ισχυρό επιχείρημα που πρέπει να αξιοποιήσει η

ελληνική πλευρά” εκτιμά ο Γ. Μανιάτης.

Οκίνδυνος

Διπλωματικοί παρατηρητές επισείουν τον κίνδυνο η Τουρκία να κλιμακώσει περαιτέρω την προκλητικότητα της και να στείλει γεωτρύπανα στα νότια της Κρήτης. Πως θα συμβεί αυτό; Ένας από τους καλύτερους γνώστες των θεμάτων της Ανατολικής Μεσογείου γύρω από τους υδρογονάνθρακες ο εμπειρογνώμονας Ντίνος Νικολάου, ο οποίος είχε προβλέψει στην αρθρογραφία του την συμφωνία της Τουρκίας με τη Λιβύη, εκτιμά ότι το επόμενο βήμα της Άγκυρας έχει σχεδιαστεί ως εξής: Η Λιβύη θα χαράξει θαλάσσια οικόπεδα παραχωρήσεων, εκλαμβάνοντας τον κόλπο της Σύρτης ως κλειστό, με αποτέλεσμα να "πατάει" πάνω στην ελληνική ΑΟΖ και τα ελληνικά οικόπεδα. Στη συνέχεια θα αναθέσει στην τουρκική πετρελαϊκή ΤΡΑΟ την έρευνα και εκμετάλλευση. Με τη σειρά τους οι Τούρκοι θα επιχειρήσουν να στείλουν τα ερευνητικά τους σκάφη και γεωτρύπανα στα νότια της Κρήτης.

Το συντονισμό των κινήσεων Τουρκίας Λιβύης είχε διαβλέψει και ο κ. Μανιάτης, ο οποίος είχε προτείνει στον πρώην υπουργό ενέργειας Γ. Σταθάκη να προχωρήσει στην ανάθεση περισσότερων οικοπέδων νοτίως της Κρήτης και όχι μόνο τις δύο παραχωρήσεις στα νότια και δυτικά της Κρήτης.

"Ζητούσα επίμονα να αναθέσει η προηγούμενη κυβέρνηση τα δύο ακραία οικόπεδα 15 και 20 στα νοτιοανατολικά της Κρήτης, σε μεγάλες πετρελαϊκές εταιρείες. Δυστυχώς αυτό δε συνέβη" αναφέρει ο κ. Μανιάτης, υπογραμμίζοντας ότι από το 2015 έως το 2019 χάθηκαν 5 πολύτιμα χρόνια εξαιτίας των καθυστερήσεων της προηγούμενης κυβέρνησης.

"Σήμερα κανονικά στο Ιόνιο και στα νότια της Κρήτης θα έπρεπε να υπάρχουν τουλάχιστον 6 εξέδρες πετρελαίου και φυσικού αερίου, ωστόσο οι καθυστερήσεις και η εχθρική αντιμετώπιση των επενδυτών είχε ως αποτέλεσμα η πρώτη εξόρυξη να προγραμματίζεται για το 2020 το νωρίτερο.

Οι δυνατότητες αντίδρασης

Το γεγονός ότι επί προηγούμενης κυβέρνησης καθυστέρησαν για περίπου 2 χρόνια να υπογραφούν οι συμβάσεις ακόμη και με τους ενεργειακούς κολοσσούς ExxonMobil και Total, αποτελεί μια ακόμη χαμένη ευκαιρία για τη χώρα, η οποία θα μπορούσε σήμερα να έχει εξέδρα πετρελαίου στις περιοχές που επιβουλεύονται Τουρκία και Λιβύη.

Σύμφωνα με τον κ. Νικολάου ένα πρώτο βασικό βήμα θα πρέπει να είναι η κατάθεση των χαρτών του 2014 με τις συντεταγμένες των θαλάσσιων οικοπέδων, όπως κατατέθηκαν στην εφημερίδα της ΕΕ, στον ΟΗΕ. Η κίνηση αυτή είναι μονόδρομος, καθώς η Τουρκία κατέθεσε στον ΟΗΕ τη "συμφωνία" με τη Λιβύη.

"Η ενεργειακή πολιτική της περιόδου 2011 - 2014 δίνει ισχυρά επιχειρήματα. Πρέπει να ξεκινήσουμε εκστρατεία ενημέρωσης σε όλες τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες για να αντλήσουμε

περαιτέρω υποστήριξη των θέσεων της χώρας μας.

Ταυτόχρονα θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές στην Τουρκία αλλά και το ΝΑΤΟ ότι πιθανές έρευνες νοτίως της Κρήτης από την Τουρκία συνιστούν βαριά καταπάτηση εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων που θα τύχει της ανάλογης αντίδρασης. Αυτό θα πρέπει να γίνει σαφές προς όλες τις πλευρές”. καταλήγει από την πλευρά του ο Γιάννης Μανιάτης.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)